

BAYBURT GERİ GÖNDERME MERKEZİ ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/6

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 12/2/2026 tarihli ve 2026/110 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Merkez Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	6
A. Merkeze Kabul, Yerleştirme ve Bilgilendirme Prosedürleri	6
B. Fiziksel Koşullar	7
C. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri.....	10
D. Beslenme.....	11
E. Sağlık ve Psikososyal Servis Hizmetleri.....	12
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal ve Sportif Faaliyetler ile Dış Dünyayla İletişim.....	14
H. Güvenlik	15
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	16
A. Değerlendirme	16
B. Tavsiyeler.....	16
1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	16
2. Bayburt İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye.....	17
3. Bayburt Valiliğine Yönelik Tavsiye	17
4. Göç İdaresi Başkanlığına Yönelik Tavsiye.....	17

- AIÖK** : Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- para.** : Paragraf
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. Geri gönderme merkezleri, kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı ya da koruma altına alındığı yerlerden birisi olup temel dayanağını 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda bulmaktadır. Kanun'un *“Geri gönderme merkezleri”* başlıklı 58'inci maddesinde; *“(1) İdari gözetime alınan yabancıların geri gönderme merkezlerinde tutulacağı, (2) Geri gönderme merkezlerinin İçişleri Bakanlığı tarafından işletileceği, Bakanlığın kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yaparak bu merkezleri işletirebileceği, (3) Geri gönderme merkezlerinin kurulması, yönetimi, işletilmesi, devri, denetimi ve sınır dışı edilmek amacıyla idari gözetimde bulunan yabancıların geri gönderme merkezlerine nakil işlemleriyle ilgili usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği”* hükümleri yer almaktadır.

5. 22/4/2014 tarihli ve 28980 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kabul ve Barınma Merkezleri ile Geri Gönderme Merkezlerinin Kurulması, Yönetimi, İşletilmesi, İşlettirilmesi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik’in 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre geri gönderme merkezi; *“idari gözetim altına alınan yabancıların barındırılmaları ve kontrol altında tutulmaları amacıyla kurulan ve doğrudan işletilen veya kamu kurum ve kuruluşlarıyla, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yapılarak işletirilen merkezleri”* ifade etmektedir.

6. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun (TİHEK’in) görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda geri gönderme merkezlerine haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirmek TİHEK’in görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

7. Anılan görevin icrası kapsamında 20/8/2025 tarihinde Bayburt Geri Gönderme Merkezine¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ..., Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Bayburt Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

8. Ziyaret, Merkez İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Ziyaret Heyeti tarafından, UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilen görüşmede, İdareden Merkezin işleyişi ve durumu, Merkez personeli ile Merkezde bulunan yabancılar hakkında bilgiler alınmıştır. Ön görüşmenin ardından ilk kabul odaları, sağlık servisi, spor salonu, avukat görüşme odaları, kütüphane, derslik, oyun alanı gibi ortak alanlar yerinde incelenmiş; Ziyaret Heyetinin belirlediği yabancılar ile Merkez personeli bulunmaksızın görüşmeler yapılmıştır. Görüşme gerçekleştirilen yabancılar, TİHEK ve UÖM görevi, ziyaretin amacı ve kapsamı hakkında bilgiler verilmiş, ziyaret sonrasında tespit, değerlendirme ve tavsiyeler içeren rapor hazırlanacağı, ilgili raporun hazırlığında gizliliğe riayet edileceği hususu aktarılmıştır. Yapılan görüşmelerin ardından Merkez İdaresi ile son görüşme yapılarak, ziyarete ilişkin edinilen ilk gözlem ve tespitler İdareye iletilmiş, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun Merkez İdaresi ve diğer ilgili makamlar ile paylaşılarak tavsiyelerin Kurumumuz tarafından takip edileceği ve

¹ Bundan sonra kısaca Merkez olarak ifade edilecektir.

takip ziyareti yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret tamamlanmıştır.

9. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık makamının 8/8/2025 tarihli ve 54190 sayılı oluruna istinaden 20/8/2025 tarihinde Bayburt Geri Gönderme Merkezine gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler

10. Bayburt İl Göç İdaresi Müdürlüğüne bağlı Merkez, Bayburt ili Merkez ilçesinde faaliyet göstermektedir.

11. Merkezin 15/9/2023 tarihinde geçici kabulü tamamlanmış, 16/10/2023 tarihinde faaliyete başlamış ancak kesin kabulü henüz yapılmamıştır.

12. Merkeze toplu taşıma imkânı bulunmamakta olup personelin ulaşımı şahsi araçlar veya Merkez servisi ile sağlanmaktadır.

B. Merkez Personeli

13. Merkezde ziyaret tarihi itibarıyla 94 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvan ve sayı dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Ünvan Bazında Merkez Personeli Sayısı

ÜNVAN	MEVCUT PERSONEL SAYISI
Merkez Müdür Vekili	1
İl Göç Uzmanı	1
İl Göç Uzman Yardımcısı	1
Büro Personeli	2
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	1
Güvenlik Görevlisi	50

Destek Personeli	16
Tekniker	3
Teknisyen	1
Teknik Personel	2
Gıda Mühendisi	1
Psikolog	2
Sosyal Çalışmacı	1
Şoför	6
Jandarma Personeli	3
Polis Memuru	3
TOPLAM	94

14. Merkezde tercüman bulunmamaktadır. İdare tarafından gerekli durumlarda tercümanlık hizmeti alınabileceği ancak Bayburt İlinde yeminli tercüman/tercümanlık firması bulunmadığı ifade edilmiştir. Merkezde 1 adet tercüme cihazı bulunmaktadır.

15. Merkezde görev yapan personelin insan hakları ve kötü muamelenin önlenmesi, Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu (İstanbul Protokolü), hassas gruplara mensup kişilerle iletişim, insan ticareti ve insan ticaretiyle mücadele, kültürlerarası iletişim, kriz ve çatışma yönetimi, uluslararası insan hakları standartları konularında eğitim aldığı bilgisi alınmıştır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

16. Merkez, 400 kişilik kapasiteye sahip olup ihtiyaç halinde %40 artırımla 560 kişilik kapasiteyle hizmet verilebildiği öğrenilmiştir.

17. Ziyaret tarihinde Merkezde, 185 Afganistan, 44 Pakistan, 11 Türkmenistan, 1 Sudan ve 1 Gine uyruklu olmak üzere toplam 242 yabancı bulunmaktadır. Yabancılardan 11'i kadındır. Merkezde aile bulunmamaktadır.

18. Merkezde kadınlar ve çocukların erkeklerden ayrı bir blokta tutulma imkânı bulunmaktadır.

19. İdare tarafından Merkeze getirilen yabancıların fiziki görünüşleri nedeniyle yaşları konusunda şüpheye düşülmesi halinde yabancıların hastaneye sevk edilerek kemik yaşı tespitinin yaptırıldığı ve kemik yaşı tespitine ilişkin sağlık raporu üzerine işlem yapıldığı ifade edilmiştir.

20. Bayburt İlinde idari gözetim kararı alınan az sayıda kişinin olduğu, genellikle Erzurum, İstanbul ve Ankara illerinden sevk alındığı belirtilmiştir.

21. Ziyaret tarihinde Merkezde Yabancı Terörist Savaşçı şüphelisi kişi bulunmamaktadır.

22. Ziyaret tarihinde Merkezde refakatli/refakatsiz çocuk bulunmamaktadır.

23. Merkezde 65 yaş üstü yabancı, fiziksel engelli yabancı, kronik rahatsızlığı bulunan yabancı, hamile veya emziren yabancı bulunmamaktadır.

24. Yabancılar Merkezde en çok 1 yıl tutulmaktadır. Ziyaret tarihinde Merkezde tutulan yabancıların 89'unun kalış süresi 6 aydan fazladır.²

25. Merkezde 2024 yılında 112, 2025 yılında ise ziyaret tarihine kadar 82 yabancıların idari gözetimi sonlandırılmıştır.³

26. Son 1 yıl içinde 8 yabancı ile insan ticareti mağduru tespitine yönelik mülakat gerçekleştirildiği ve mağdur tespit edilmediği bilgisi edinilmiştir.⁴

² 6458 sayılı Kanun'un 57'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre: "Geri gönderme merkezlerindeki idari gözetim süresi altı ayı geçemez. Ancak bu süre, sınır dışı etme işlemlerinin yabancıların iş birliği yapmaması veya ülkesiyle ilgili doğru bilgi ya da belgeleri vermemesi nedeniyle tamamlanamaması hâlinde, en fazla altı ay daha uzatılabilir."

³ 6458 sayılı Kanun'un 57/A maddesinin birinci fıkrasına göre: "57'nci maddenin ikinci fıkrasında sayılan yabancılarla ya da idari gözetimi sonlandırılan yabancılarla aşağıdaki idari gözetime alternatif yükümlülükler getirilebilir:

- a) Belirli adreste ikamet etme
- b) Bildirimde bulunma
- c) Aile temelli geri dönüş
- ç) Geri dönüş danışmanlığı
- d) Kamu yararına hizmetlerde gönüllülük esasıyla görev alma
- e) Teminat
- f) Elektronik izleme"

⁴ 17/3/2016 tarihli ve 29656 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkında Yönetmelik'in 17'nci maddesinin ilgili kısımlarına göre: "(5) Kolluk birimlerinin talebi hâlinde Müdürlükte görevli uzman personelden en az biri, insan ticareti suçunun göstergelerine yönelik detaylı inceleme yapmak ve görüşme sırasında hazır bulunmak üzere görevlendirilir. (6) Müdürlük tarafından görevlendirilen uzman personel, mağdurun içinde bulunduğu psikolojik durumu göz önünde bulundurarak uygun bir ortamda veya mağdurun bulunduğu yerde Ek-1'de yer alan tutanağa göre mülakat yapar.(...) (8) Müdürlük uzman personeli tarafından, soruşturmanın gizliliğini ihlal etmeyecek şekilde insan ticareti suçunun göstergelerine yönelik detaylı inceleme ve kişi ile yapılan mülakat sonrasında, kişinin mağdur olup olmadığı yönünde rapor tanzim edilir." şeklindedir.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Merkeze Kabul, Yerleştirme ve Bilgilendirme Prosedürleri

27. Merkeze kabulü gerçekleştirilen yabancıların getirildiği ilk kabul alanında bay/bayan tuvaleti, emanet eşya dolabı, duvarda Türkçe hazırlanmış “Yasak Eşya Listesi”, “Usul ve Esaslar Talimatnamesi” ile yabancıların bilgilendirilmesi amacıyla Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde kullanılabilen bir dijital banko bulunduğu görülmüştür.

28. Merkez İdaresi tarafından yabancıların X-Ray cihazından geçirilmesinin ardından, kıymetli eşyalarının emanet eşya bölümünde tutanakla kayıt altına alınarak kıymetli eşya bölümünde muhafaza edildiği ifade edilmiştir. “Emanet Eşya Alma Tutanağı Defteri” incelenmiş ve tutanakların; yabancıların kimlik bilgilerini, teslim alınan eşyanın adet ve vasıf bilgilerini, yabancıların Merkezde kaldığı süre içinde beraberinde bulundurması için verilen eşyalarının adet ve vasıf bilgilerini içerdiği görülmüştür.

29. Merkeze getirilen yabancıların kimlik bilgilerinin alınmasının ardından, yabancıların görevli personel tarafından Merkezde kaldıkları süre boyunca sahip oldukları haklar ve sorumluluklar, geri gönderme süreci ile gönüllü geri dönüş prosedürü hakkında bilgilendirildiği, bilgilendirilen yabancıların Türkçe bilmemesi halinde Merkezde kalan ve yabancıların dilini konuşabilen diğer yabancıların bilgilendirmeyi tercüme ettiği ifade edilmiştir. Ziyaret Heyetinin görüştüğü yabancılar tarafından Merkeze ilk kabulde kendilerine sözlü bilgilendirilme yapıldığı hususu teyit edilmiştir.

30. Merkeze kabul esnasında kapı dedektörü ve el dedektörü kullanılarak üst araması yapıldığı ve elle arama yapılmadığı ifade edilmiştir. Görüşülen yabancılar tarafından da bu husus doğrulanmıştır.

31. Teslim alınan kişisel eşyaların ambalajlanarak kişiye özel dosya numarası ile saklandığı görülmüştür. Yabancıların Merkeze alınırken beraberlerinde getirdikleri valiz ve çantalarının saklandığı ayrı bir valiz odasının bulunduğu ve eşyaların dosya numarası ile saklandığı görülmüştür.

32. Merkez İdaresi tarafından kadın ve erkeklerin kaldıkları blokların ayrı olduğu, havalandırma ve yemek alanı dahil kadın ve erkeklerin birbirini görmedikleri belirtilmiştir. İdare tarafından yabancıların odalara yerleştirilmesinde cinsiyet dışında uyruk ve sağlık durumu gibi kriterlerin de göz önünde tutulduğu ifade edilmiştir.

33. Merkezde son 1 yıl içerisinde gönüllü geri dönüş⁵ kapsamında hiçbir yabancının menşei ülkesine veya başka bir ülkeye gönderilmediği bilgisi alınmıştır.

34. Merkezde son 1 yıl içerisinde Bayburt ilinde yakalanan 30 yabancı hakkında sınır dışı kararı verildiği bilgisi alınmıştır. İdare tarafından Merkezdeki yabancılara çoğunun başka geri gönderme merkezlerinden sevk edilmesi nedeniyle sınır dışı etme kararlarının sevk gönderen il müdürlükleri tarafından alındığı ifade edilmiştir.

35. İdare, Merkeze gelen yabancılara kabul işlemleri sırasında idari gözetim kararına ve sınır dışı kararına karşı ilgili mercilere itirazda bulunabileceklerine ilişkin bilgilendirme yapıldığını, talep edilmesi halinde yabancılara avukatlarına gerekçeli sınır dışı etme kararı ile gerekçeli idari gözetim kararının birer örneklerinin verildiğini belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen yabancılar, bu hususta bir şikâyette bulunmamıştır.

B. Fiziksel Koşullar

36. Merkez toplamda 31.231 metrekare (m²) olup bodrum, zemin ve bir kat olacak şekilde 12.439 m² iç kullanım alanına sahiptir.

37. Merkez üç ayrı binanın birleşiminden oluşan bir yapıya sahiptir. Sağında ve solunda yabancılara kaldığı bloklar bulunan idari kısım 3 kattan oluşmaktadır. Yabancılara kaldığı bloklar “U” şeklinde konumlandırılmış olup tüm odalar avluya bakmaktadır.

38. Merkezin ortak alanları; kapalı spor salonu, 2 adet yabancı yemekhanesi, açık çocuk oyun alanı, sosyal açık alan, 2 adet etkinlik odası, 2 adet kantin, çamaşırhane, kuaför ve televizyon odalarından oluşmaktadır.

39. Merkezdeki odaların alanı 50 m² olup yüksekliği 4,5 metredir. Merkezde 90 adedi ranza, 220 adedi tek kişilik yatak olmak üzere 400 yatak bulunmaktadır. Merkezdeki odalarda 4 kişi kalmaktadır.

40. Odalarda 1 ranza ve 2 yatak ile yabancılara kendilerine ait dolaplarının bulunduğu, odalarda ayrıca tuvalet ve banyo alanı bulunduğu, bu alanda 1 adet alaturka tarzda tuvalet, 1 adet lavabo ve 1 adet banyonun mevcut olduğu görülmüştür.

41. Odalarda doğal ışık kaynağı olarak pencereler mevcut olup odaların havalandırması ile doğal ışığın yeterli olduğu görülmüştür. Merkezin ortak kullanım

⁵ 22/10/2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Geçici Koruma Yönetmeliği’nin 42’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre: “Genel Müdürlük, gönüllü geri dönüş çalışmalarını, ilgili ülke makamları, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde planlayabilir, proje ve program hazırlayabilir ve uygulayabilir.”

alanlarında ve odalarda merkezi kontrole sahip aydınlatma sistemi bulunmaktadır. İdareden ve görüşülen yabancılardan aydınlatmaların 00.00’da merkezi olarak kapatıldığı bilgisi alınmıştır. Odalarda bulunan tuvalet ve banyolarda sürekli çalışan fotoselli aydınlatmalar bulunduğu görülmüştür.

42. Merkezde her katta 2 adet olmak üzere engelli yabancılar için ayrılmış toplam 10 oda bulunmaktadır. Odalarda tuvalet ve banyo alanı bulunmaktadır. Engelli odalarında 4 yatak, 3 adet ikili dolap olduğu, tuvaletlerin alafranga tarzda olduğu ve tutunma barı bulunduğu görülmüştür.

43. Ziyaret Heyeti tarafından odalarda yapılan incelemeler sırasında binanın tesisatında sorun olması nedeniyle bazı duvarların çatlak olduğu ve su aldığı görülmüştür. Binada görülen sorunlarla ilgili olarak İdareyle görüşüldüğünde binanın yeni olmasına rağmen eksik imalatları bulunduğu ifade edilmiştir.

44. Odalarda acil durum butonu olmadığı görülmüştür. Görüşme yapılan yabancılar tarafından, acil durumlarda kattaki güvenlik görevlileriyle iletişim kurdukları dile getirilmiştir.

45. Merkezdeki sigara içilebilen odalar tahsis edilmemiş olup yabancılar tarafından yalnızca havalandırma alanına çıktıklarında sigara içmelerine izin verildiği ifade edilmiştir.

46. Merkez, doğalgaz ile çalışan kalorifer sistemi aracılığıyla ısınmaktadır. Yabancıların odalarında ve ortak alanlarda kalorifer peteklerinin bulunduğu görülmüş, yabancılarla yapılan görüşmelerde ısınma konusunda sorun yaşamadıkları öğrenilmiştir.

47. Ziyaret Heyeti tarafından odalarda yapılan incelemeler sırasında her yabancıya ait nevresim takımı, yorgan ve yastık bulunduğu ayrıca yabancıların Merkez İdaresi tarafından temin edilen kişisel temizlik malzemelerini odalarda bulunan dolaplarda ve banyoda muhafaza ettiği görülmüştür.

48. Merkezde her katta 1 adet Televizyon (TV) odası bulunmaktadır. TV odasında oturmak için koltuk ve sandalye bulunmadığı, odanın halı kaplı olduğu görülmüştür. Televizyon odalarında herhangi bir pencere veya havalandırma imkânı bulunmamaktadır. Görüşülen yabancılar gece 00.00’da Merkez ışıkları kapanana kadar süre kısıtlaması olmadan TV izleyebildiklerini ifade etmişlerdir.

49. Merkezde her katta 1 adet mescit bulunmaktadır. Mescidin girişinde abdesthane olduğu görülmüştür.

50. İdarece; Merkezin ortak alanlarının her gün, odaların ise haftada bir görevliler tarafından temizlendiği ifade edilmiştir. Yabancılarla yapılan görüşmelerde genel olarak temizlikten memnun olduğu dile getirilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından Merkez genelinde

yapılan incelemeler esnasında, genel olarak Merkezin ve yabancıların yaşam alanlarının temiz ve düzenli tutulduğu görülmüştür.

51. Merkezin hijyenik malzemelerin saklandığı deposunda tuvalet kağıdı, bebek bezi, havlu, sabun, şampuan, diş fırçası ve diş macunu olduğu ayrıca küçük hijyen malzemelerinden oluşan kitlerin bulunduğu görülmüştür.

52. Merkezde kıyafetlerin saklandığı depoda farklı bedenlerde t-shirt, gömlek, ayakkabı, bot, mont ile bere ve atkı olduğu görülmüştür.

53. Çamaşır deposunda ise yastık, yorgan, nevresim ve havluların temiz olarak depolandığı görülmüştür.

54. Merkezde 24 saat sıcak ve soğuk suya erişim imkânı bulunmaktadır. Ziyaret sırasında musluklardan sıcak su geldiği kontrol edilmiş olup görüşülen yabancılar tarafından da bu husus teyit edilmiştir.

55. İdare tarafından yabancıların çamaşırlarının kişilerin talepte bulunması halinde filelerle yıkandığı, elde yıkamak isteyenler için leğen ve deterjan verildiği, nevresimlerin ise 15 günde bir değiştirildiği ifade edilse de yabancılarla yapılan görüşmelerde yabancıların tümü çamaşırlarını elde yıkadıklarını, nevresimlerin 15 gün-1 ay arasındaki aralıklarla yıkandığını belirtmiştir. Ziyaret sırasında Merkez çamaşırhanesinde 3 sanayi tipi çamaşır makinesi, 2 sanayi tipi kurutma makinesi ile paketi açılmamış 6 adet ev tipi çamaşır makinesi olduğu görülmüştür. İdare tarafından son görüşmede çamaşır makinelerinin yabancıların kaldıkları katların girişine yerleştirileceği ifade edilmiştir. Ziyaret sonrasında İdareden yabancıların kişisel eşyalarının yıkanması için 5 farklı yere çamaşır makinesi yerleştirildiği bilgisi alınmıştır.

56. Merkeze kabulleri yapılan yabancılarla odalarına yerleşmeden önce tutanak tutularak yorgan, yastık, nevresim takımı ve havlu ile şampuan, diş macunu ve diş fırçasından oluşan hijyen kiti verildiği belirtilmiştir. Yabancılarla yapılan görüşmelerde, Merkeze ilk girişte bu ürünlerin verildiği ancak sonraki dönemde hijyen kitlerinin 15 gün-1 aylık aralıklarla verildiği ve yetersiz olabildiği ifade edilmiştir. Merkezde hijyen koşullarının sağlanması açısından hijyen ürünlerinin belirli aralıklarla dağıtılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

57. Merkezde biri kadın ve biri erkek olmak üzere 2 kuaför odası bulunmaktadır. Yabancılarla yapılan görüşmede kuaför odasında ayda bir saç tıraşı oldukları, jiletin ise jandarma gözetiminde 15-20 günde bir verildiği öğrenilmiştir. Ziyaret sırasında erkek kuaför odasının son tıraş işleminden sonra temizlik yapılmadan bırakıldığı görülmüştür. Kadın kuaför odasında 2 adet koltuk ve 1 adet saç yıkama alanının olduğu görülmüş ancak kadınların bu alana getirilmediği ve kendi bloklarında kuaför işlemlerini yaptıkları öğrenilmiştir.

58. İdare tarafından Kurumda ayda bir kez olmak üzere periyodik olarak ilaçlama yapıldığı, kemirgenler için de yerleşkenin etrafına kapan kurulduğu belirtilmiştir. Görüşülen yabancılar tarafından haşerat konusunda bir şikâyet alınmamıştır.

C. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri

59. Merkezde yabancıların dilek ve şikâyetlerini İl Göç İdaresi Müdürü ve Merkez Müdürünün mesai saatleri içinde ve dışında yaptığı denetimler sırasında yüz yüze görüşmelerde veya psikososyal servise sözlü olarak iletebildiği bilgisi alınmıştır. Yabancılarla yapılan görüşmeler esnasında da bu durum doğrulanmış ayrıca taleplerini sözlü olarak güvenlik görevlilerine de iletebildikleri ifade edilmiştir.

60. Merkezde ortak kullanım alanlarında dilek/şikâyet kutuları bulunduğu görülmüştür. Yabancı kabul alanında da yabancıların talep ve şikâyetlerini almak için 1 kiosk cihazı bulunmaktadır. Yabancılarla yapılan görüşmelerde dilek ve şikâyet kutularını kullanabildikleri dile getirilmiştir.

61. “İdari Gözetim Altında Bulunan Yabancıların Disiplin Süreci” ile ilgili cezai işlemler hakkında mevzuat çalışmasının hazırlık aşamasında olması nedeniyle herhangi bir yaptırım uygulanmadığı, yaşanan küçük tartışmaların güvenlik personeline kontrol altına alındığı, yabancılar arasında uyuşmazlık, tartışma gibi durumlar yaşanması halinde konunun ilerlemesini önlemek için yabancıların odalarının değiştirildiği bilgisi alınmıştır.

62. Merkezde yumuşak oda/ilgi odası bulunmamaktadır.

63. Merkezde 3 avukat/ziyaretçi görüşme odası bulunmaktadır. Avukat görüşme odalarında 1 klima, 1 masa ve 2 sandalyenin olduğu görülmüş, odaların dışarıya ses vermediği gözlemlenmiştir. Odada 360 derecelik 1 kamera bulunduğu görülmüş, kamera kayıtları izlendiğinde odadaki kameranın ses almadığı anlaşılmıştır. Odalarda ziyaretçi görüşü de yapıldığından duvarda Türkçe “Ziyarete İlişkin Uygulama Talimatı” yer aldığı görülmüştür.

64. İdare tarafından yabancıların avukatlarıyla görüşmeleri için Merkezdeki faaliyetleri aksatmayacak biçimde, güvenlik açığı yaratmadan ve tüm yabancıların avukatlarıyla görüşme yapabilmelerini sağlayacak şekilde görüşme planlaması yapıldığı ifade edilmiştir. Avukatların başvuru dilekçesiyle en fazla 4 yabancı ile görüşme yapabildiği bilgisi alınmıştır.

65. Acil durumlar dışında merkezde hafta sonu ya da mesai saatleri dışında avukat görüşmesi yapılmadığı, acil durum olması halinde Merkez Müdürünün yazılı izniyle görüşme

yapılabildiği bilgisi alınmıştır. Görüşme yapılan yabancılar tarafından avukatlarıyla görüşme konusunda herhangi bir şikâyet dile getirilmemiştir.

66. Ziyaret sırasında adli yardım ve Baro iletişim numaralarının olduğu bir afişe rastlanmamıştır. Merkez İdaresinden ziyaret sonrası alınan yazıda, adli yardım talebini ileten bir yabancı olmadığını; adli yardım, Bayburt Barosu iletişim bilgilerini içeren afişlerin Farsça, Urduca, Rusça olarak blok girişlerinde yer alan ankesörlü telefonların bulunduğu alanlara asıldığı bilgisi verilmiştir.

67. Merkez İdaresi tarafından 2025 yılı içerisinde 565, son 1 yıl içerisinde 812 avukat-yabancı görüşmesi gerçekleştirildiği bilgisi verilmiştir.

68. Merkezin açıldığı tarihten itibaren hayatını kaybeden kimse olmadığı bilgisi alınmıştır.

69. Merkezin açıldığı tarihten itibaren işkence ve kötü muamele iddiasıyla başvuru yapan, hakkında idari ve adli soruşturma başlatılan personel olmadığı bilgisi alınmıştır.

D. Beslenme

70. Merkezde kadın ve erkek yabancılar için ayrı olmak üzere 2 yemekhane bulunmaktadır. Yabancılar sabah, öğle ve akşam olmak üzere günde 3 öğün yemek verilmektedir. İdare tarafından, yemeklerin mamul yemek alım usulüyle firma tarafından hazırlanarak Merkeze getirildiği belirtilmiştir.

71. Merkezde 1 gıda mühendisi görev yapmaktadır. Yemeklerin her öğünde servis edilmeden önce kontrol edildiği, ihtiyaç halinde yabancıların özel durumlarına göre menü hazırlandığı ifade edilmiştir.⁶

72. İdare tarafından gönderilen aylık yemek menüsü incelendiğinde öğlen ve akşam menüsünün aynı olduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen yabancılar tarafından yemeklerin lezzetsiz, yemek miktarının yetersiz olduğu, özellikle haşlanmış tavuk çıktığı günler tavukların yeterince pişmediği yönünde şikayetler alınmıştır. Ziyaret tarihinde öğle yemekleri Merkezde yenilmiştir. Yenilen yemeklerin çeşidi ve genel olarak lezzeti yeterli bulunmakla birlikte miktarının yabancılarının da belirttiği üzere yeterli olmadığı değerlendirilmiştir.

⁶ Çölyak hastaları için glutensiz ürünler, Galaktozemi hastalığında çocuğun diyetinden süt çıkarılıp bunun yerine ikame edebilecek soya esaslı mamalar ve Laktoz intoleransı olan kişiler için süt ve süt ürünleri yerine başka yemek verilmesi gibi durumların söz konusu olduğu öğrenilmiştir.

73. Yabancılar yemeklerle ilgili ayrıca ertesi gün verilecek kahvaltının önceki akşamdan tabaklara konularak dışarıda bekletildiğini ifade etmiştir. İdareyle son görüşmede hijyen ve tazelik açısından bu uygulamanın sonlandırılması gerektiği hususu iletilmiştir.

74. Merkezde kişi başı her öğünde 0,5 litrelik 2 ambalajlı suyun (günlük 3 litre) verildiği belirtilmiştir. Bu husus yabancılar tarafından doğrulanmıştır.

75. Merkezde 2 kantin bulunmaktadır. Kantinin her gün açık olduğu, her yemek saatinden sonra hizmet verdiği ifade edilmiştir.

76. Kantin listesindeki yiyecekler incelendiğinde ağırlıklı olarak çikolata, bisküvi gibi gıdaların olduğu, hazır tüketilecek konserve, makarna gibi yiyeceklerin olmadığı görülmüştür. Ziyaret sırasında da bazı yabancılar hazır yemek çeşitlerinin azlığından şikâyet etmişlerdir.

77. Merkez İdaresi tarafından kantinde satışa sunulan ürünlerin piyasa fiyatlarına uygun olmasının esas olduğu, fiyatların üç marketin fiyat ortalamasının yüzde 20 fazlasını aşmaması şartıyla belirlendiği ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından kantin genelinde yapılan incelemede son kullanma/tüketim tarihi geçmiş ürüne rastlanılmamış, ürün fiyatlarının piyasa fiyatlarıyla benzer olduğu tespit edilmiştir.

E. Sağlık ve Psikososyal Servis Hizmetleri

78. Merkezdeki yabancılar için sağlık hizmetinin, haftada bir gün 09.00-16.00 saatleri arasında Bayburt İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen doktor ve hemşire ile sağlandığı bildirilmiştir. Merkez İdaresi tarafından Bayburt İl Sağlık Müdürlüğünden düzenli görevlendirme talep edildiği ancak olumlu dönüş alınmadığı belirtilmiştir.

79. İdare tarafından Merkezde sağlık personeli bulunmaması sebebiyle yabancı kabulü sırasında sağlık taraması yapılamadığı, yabancıların kolluk tarafından hastaneye götürülerek darp cebir raporu alındığı ifade edilmiştir.

80. Merkezde görevli sağlık personeli bulunmaması sebebiyle hekim tarafından reçete edilen ilaçların kullanımının güvenlik personeli aracılığıyla takip edildiği bilgisi alınmıştır. Ziyaret sırasında incelenen kamera görüntülerinde de güvenlik personelinin yabancıların katlarına gelerek isimle ilaçlarını verdikleri görülmüştür. Görüşülen yabancılar ilaçlara erişimde bir sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

81. İdare tarafından aylık ortalama 50 ile 75 kişinin Hastaneye sevk edildiği, ortalama haftalık 50 kişinin revire çıktığı bilgisi verilmiştir.

82. Merkezde bulunan revirde yapılan incelemelerde muayene odasında 1 sedye ve 1 lavabo bulunduğu, kamera bulunmadığı görülmüştür. Odada yabancılara reçete edilen ilaçlar dışında Merkezden ayrılan yabancılardan kalan ağrı kesici gibi ilaçların saklandığı görülmüş, ihtiyaç hâlinde bu ilaçların kullandırıldığı öğrenilmiştir. İlaçların son kullanma tarihleri kontrol edilmiş, son kullanma tarihi geçen ilacın olmadığı ancak dezenfektan ve antiseptik solüsyonların son kullanma tarihlerinin geçtiği görülmüştür.

83. Merkezde sağlık personeli olmadığından ilk müdahalenin ilk yardım eğitimi olan personel tarafından gerçekleştirildiği belirtilmiş ancak Merkezde ilk yardım yapılabilecek malzemelerin olmadığı ayrıca acil durum çantasının da bulunmadığı görülmüştür.

84. Revirdeki poliklinik defterindeki kayıtların düzenli tutulduğu görülmüştür. İncelenen belgelerden Merkezde ziyaret tarihinin bir gün öncesine ait kayıtlarda 5 kişiye uyuz (skabiyez) teşhisi konulduğu görülmüştür. Önceki revir günlerinde de her hafta belli sayıda kişiye uyuz teşhisi konulduğu tespit edilmiştir. Yabancılarla gerçekleştirilen görüşmelerde uyuz hastası kişilerin olduğu ancak herhangi bir önlem alınmadığı ifade edilmiştir. İdareyle yapılan görüşmelerde uyuz hastalığına yönelik gerekli önlemlerin alınmasının uygun olacağı hususu iletilmiştir.

85. Merkez İdaresince, revir günü gerçekleştirilen muayenenin ardından gerekli görülmesi halinde yabancılardan hastaneye götürüldüğü veya hastane randevusu alındığı bilgisi verilmiştir. Görüşülen yabancılardan revir gününde doktor ve hastane muayenesi konusunda bir sıkıntı yaşamadıklarını dile getirmişlerdir.

86. Yabancılardan diş tedavilerinin hastaneden randevu alınarak yapıldığı bilgisi alınmıştır. Görüşülen yabancılardan tarafından diş tedavisi konusunda bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

87. Acil durumlarda 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak Merkeze ambulans çağırıldığı, Merkezde görevli ilk yardım eğitimi olan personel tarafından gerekli durumlarda ilk müdahalenin yapıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca acil sağlık durumlarında Merkezin araçları ile de hastanelere erişim sağlandığı bilgisi alınmıştır.

88. Merkezde bulunan psikososyal destek biriminde 1 sosyal çalışmacı ve 2 psikolog görev yapmaktadır. Merkeze her gelen kişi için birim personeline “Ölçme Değerlendirme Formu” doldurulduğu; yabancılardan hakkında “madde bağımlılığı”, “çocuk istismarı”, “insan ticareti mağduru” gibi konularda ruhsal ihtiyaç tespiti yapıldığı bilgisi alınmıştır. İhtiyaç tespiti sonrasında 4 hafta süren psikolojik değerlendirme görüşmeleri yapıldığı, 4. hafta sonunda kişinin destek ihtiyacının devam ettiğine kanaat edilmesi halinde 4 haftalık ek destek ve

değerlendirme görüşmeleri yapıldığı öğrenilmiştir. Yabancılarla görüşme sürecinde psikolog tarafından “kısa süreli terapi” tekniğinin uygulandığı bilgisi alınmıştır.

89. Yabancıların psikologla görüşmek istemesi halinde güvenlik görevlilerine isimlerini bildirdiği ve psikologların gecikmeksizin söz konusu yabancılarla bireysel görüşme gerçekleştirdiği ifade edilmiştir. Görüşülen yabancılar tarafından psikologla görüşme konusunda sorun yaşamadıkları ve mahremiyete özen gösterildiği bilgisi alınmıştır.

90. Görevli personel tarafından Merkezde intihara meyilli 1 yabancı olduğu, kişinin tedavisinin doktor, psikiyatr ve psikolog tarafından takip altında olduğu bilgisi alınmıştır.

91. İdareden Bayburt İl Müftülüğü tarafından yapılan görevlendirme kapsamında din görevlilerinin Merkeze geldiği bilgisi alınmıştır. Ziyaret tarihinde görevli personelin yıllık izin de olduğu öğrenilmiştir.

92. Merkez İdaresinden Kızılay tarafından temin edilen giyim malzemelerinin ihtiyaç halinde veya talep olması halinde dağıtıldığı, bayramlarda ise ihtiyaca bakılmaksızın imkanlar ölçüsünde genel dağıtım yapıldığı bilgisi alınmıştır.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal ve Sportif Faaliyetler ile Dış Dünyayla İletişim

93. Merkezde, sadece Türkçe dilinde 88 adet kitap bulunmaktadır. Merkezde kalan yabancılar tarafından 15 günde bir olmak üzere odalarına kitap alabildikleri ancak yabancı dilde kitap bulunmadığı ve bu nedenle haklarını kullanamadıkları ifade edilmiştir. İdare tarafından kitap yetersizliğini gidermek amacıyla Birleşmiş Milletler, Kızılay ve yerel kurumlarla görüşmeler yapıldığı ancak somut bir çözüme ulaşılamadığı belirtilmiştir.

94. Merkezde ziyaret tarihinde açık bir kurs, eğitim bulunmamaktadır. Görüşülen yabancılar tarafından daha önce Türkçe ve Resim dersleri gerçekleştirildiği ancak sona erdiği dile getirilmiştir.

95. İdare tarafından Merkezin yoğunluğuna göre haftada en az 3 kez jenga, satranç, voleybol, basketbol, müzik dinletisi, masa tenisi, yöresel halk oyunları, boyama, resim gibi faaliyetler yapıldığı ifade edilmiştir. Görüşülen yabancılar tarafından Merkezde etkinlik olmadığı, yalnızca haftada bir kez masa tenisi oynayabildikleri belirtilmiştir.

96. Merkezde havalandırma alanlarında voleybol filesi ve 2 basketbol potası ile oturmak için banklar bulunduğu görülmüştür. Kadınların bulunduğu blokta yer alan havalandırma alanında çocuk oyun alanının da yer aldığı görülmüştür.

97. Kadın ve erkek yabancılar için ayrı ayrı havalandırma bahçesi bulunmakta olup söz konusu bahçeler aynı zamanda sportif faaliyetler için kullanılmaktadır. İdare tarafından

yabancıların kahvaltısı, öğle yemeği ve akşam yemeği sonrasında yarım saat, ayrıca saat 21.00'de yarım saat havalandırmadan faydalandıkları dile getirilmiştir. Görüşülen yabancılar tarafından ve izlenen kamera görüntülerinden bu husus doğrulanmıştır. Yabancılar havalandırma sırasında sigara içebilmekte ve kantinden alışveriş yapabilmektedirler.

98. Merkezde her yaşam alanında 4 adet olmak üzere toplam 20 ankesörlü telefon bulunduğu görülmüştür. Telefon kartlarını yabancıların kantinden temin ettiği ancak ihtiyaç durumunda Merkez tarafından da telefon kartı imkânı sağlandığı, haftada 2 gün 20'şer dakika olmak üzere telefonla görüşme yapılabildiği bilgisi edinilmiştir. Görüşme yapılan yabancılar tarafından bu husus teyit edilmiştir.

99. İdare tarafından Merkezde kalan yabancıların birinci derece yakınlarının ziyaretçi olarak kabul edilebildiği ancak genellikle ziyaretçi gelmediği, ayda en fazla bir veya iki kişinin ziyaretçi olarak geldiği ifade edilmiştir. Görüşülen yabancılar tarafından ziyaretçi kabulüne ilişkin bir şikâyet dile getirilmemiştir.

H. Güvenlik

100. Merkezin iç ve dış güvenliğinin özel güvenlikler ve İl Jandarma Komutanlığı tarafından görevlendirilen jandarma personeli ile iştirak halinde gerçekleştirildiği bilgisi alınmıştır. Fiziki olarak Merkez binasının etrafının dış cephe güvenlik duvarları ile çevrildiği, duvarların üst kısımlarında örgülü ve jiletli teller bulunduğu öğrenilmiştir.

101. Merkez İdaresi tarafından 2023 yılında bir firar olayı yaşandığı, firar eden iki yabancıdan birinin yakalandığı ve firar olayına neden olan binanın yapı m eksikliklerinin tamamlandığı bilgisi alınmıştır.

102. Yabancıların sayımlarının yabancılar yemeğe giderken, havalandırmaya çıkarken ve güvenliklerin vardiya değişimlerinde yapıldığı bilgisi alınmıştır.

103. Merkezde ayda 3 defa arama yapıldığı, odaların aranması esnasında odada kalan yabancıardan birinin hazır bulundurulduğu, kişisel eşyaların aranması sırasında ise ilgili yabancıların hazır bulundurulduğu belirtilmiştir. Görüşme yapılan yabancılar tarafından da bu husus doğrulanmış, arama esnasında bir sorun yaşamadıkları dile getirilmiştir.

104. Merkezde emanet para ve eşya sayımlarının ise biri Merkez personeli tarafından, diğeri Defterdarlık, kolluk ve Merkez personelinde oluşan komisyon tarafından olmak üzere ayda iki kez yapıldığı bilgisi alınmıştır.

105. Merkezde 197 güvenlik kamerası bulunduğu; kameraların merkezin idari katlarında, yabancıların kaldığı alanlarda, havalandırma bölümlerinde, emanet bölümünde,

avukat görüşme odalarında, giriş bölümünde, aktivite odalarında, güvenlik ofislerinde ve dış mekân kısımlarında yer aldığı bilgisi alınmıştır.

106. Kameraların gece-gündüz 2 personel tarafından takip edildiği belirtilmiş, kamera kayıtlarının geriye dönük 45 ila 60 gün süreyle saklandığı görülmüştür.

107. Elektrik kesintisi hâlinde Merkez bünyesinde aktif olarak jeneratör ve kesintisiz güç kaynağı kullanıldığı ancak jeneratörün 3-4 saat boyunca çalışması halinde ısındığı ve çalışamaz hale geldiği bilgisi edinilmiştir.

108. Merkezde çıkabilecek doğal afet, yangın, isyan gibi olaylara ilişkin Acil Durum Eylem Planı oluşturulduğu ifade edilmiştir. Ayrıca yangına karşı önlemler bağlamında yangın alarm sistemi ve yangın merdiveninin bulunduğu ancak yangın alarm sistemi ile ilgili teknik sorunların bulunduğu, bu sorunların kesin kabul yapılamaması sebebiyle yüklenici firma sorumluluğunda olduğu ifade edilmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

109. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Merkez İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, yabancılarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Merkez İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

110. Odalara acil durum butonu yerleştirilmesi,

111. Televizyon odalarına, yabancıların oturabilmesi için koltuk, sandalye veya bank gibi uygun eşyalar konulması,

112. Sabun, şampuan gibi hijyen malzemelerinin belirli aralıklarla dağıtımının yapılması,

113. Öğlen ve akşam menüsünün farklı olarak belirlenmesi,

114. Yabancılara verilen yemek miktarının artırılması,
115. Ertesi sabah verilecek kahvaltının önceki akşamdan hazırlanması uygulamasının sonlandırılması, hijyen ve tazelik açısından sabah saatlerinde hazırlanması,
116. Kantinde satılan hazır yemek çeşitliliğinin artırılması,
117. İlk yardım malzemelerinin hazır ve kullanılabilir durumda olması,
118. Acil durum çantası temin edilmesi,
119. Uyuz salgını özelinde gereken tedbirlerin alınması,
120. Merkezdeki mevcut kitap sayısının ve çeşitliliğinin artırılması,
121. Merkezde kalan yabancılara yönelik çeşitli kurslar açılması⁷,
122. Merkezdeki yabancılara yönelik kültürel ve sportif etkinliklerin artırılması, hususları tavsiye edilmektedir.

2. Bayburt İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

123. Merkezde görev yapması için düzenli olarak doktor ve hemşire görevlendirilmesi hususu tavsiye edilmektedir.

3. Bayburt Valiliğine Yönelik Tavsiye

124. Merkezdeki fiziki iyileştirmelerin yapılabilmesi için Valilik tarafından takip edilen Geri Gönderme Merkezi Yapım İşisi kesin kabul sürecinin hızlandırılması hususu tavsiye edilmektedir.

4. Göç İdaresi Başkanlığına Yönelik Tavsiye

125. “İdari Gözetim Altında Bulunan Yabancıların Disiplin Süreci” ile ilgili cezai işlemler hakkında mevzuat çalışmasının hızlandırılarak mevzuat boşluğu nedeniyle yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçilmesi⁸ hususu tavsiye edilmektedir.

⁷ AİÖK, 30. Genel Rapor’dan Alıntı [CPT/Inf(2021)5] para 76: “Amaca yönelik faaliyetlerden (iş, eğitim, spor, eğitim vb.) oluşan tatmin edici bir program, tutulanların esenliği için çok önemlidir.”

⁸ CPT, 19’uncu Genel Rapor, CPT/Inf (2009) 27, para. 88: “Özgürlüğü kısıtlayıcı tüm merkezlerde açık ve net bir iç yönetmeliğin olması, gerek yasa dışı göçmenler gerekse personel için yararlıdır. Bu kuralların farklı dillerde hazırlanıp mevcut hale getirilmesi önemlidir. İç yönetmelik, yapısı gereği öncelikle bilgi verici olmalı ve tutukevindeki günlük yaşamla ilgili mesele, hak ve görevleri en geniş yelpazede ele almalıdır. İç yönetmelik ayrıca disiplin prosedürlerini içermeli ve tutuklulara işledikleri iddia edilen ihlal konusunu öğrenme ve empoze edilen tüm yaptırımlara karşı bağımsız bir merciye müracaat etme hakkı sağlamalıdır. Bu tür bir yönetmeliğin bulunmadığı yerde gayriresmi (ve kontrolsüz) bir disiplin sisteminin gelişmesi riski vardır.”